

Gemeente Helmond
T.a.v. de heer J. Kerssemakers
Postbus 950
5700 AZ Helmond

Datum: 3 oktober 2017
Behandeld door: Ilco van Woersem
Ons kenmerk: P2017/81
Uw verzoek: mail van 8 aug. 2017

Vleermuisonderzoek SBC De Braak te Helmond: tussenrapportage

In het kader van de Wet natuurbescherming

Deze notitie heeft betrekking op uw verzoek per mail van 8 augustus en onze offerte van 14 augustus 2017. Dit project betreft de uitvoer van onderzoek naar vleermuizen op en rondom het sportveldencomplex SBC De Braak te Helmond. Gezien de geplande sloopwerkzaamheden wordt dit vleermuisonderzoek noodzakelijk geacht.

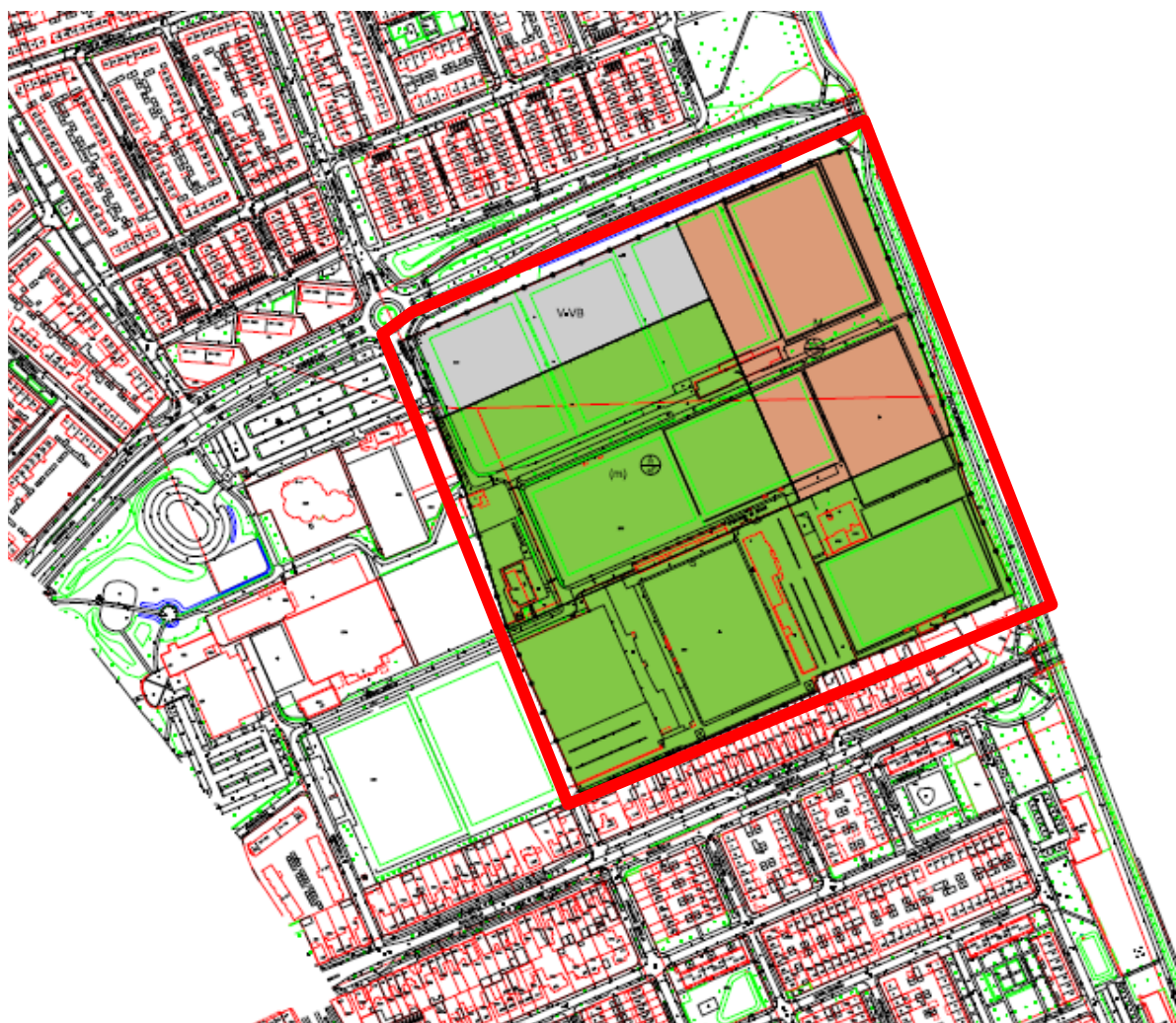
Gebied

Het plangebied betreft het sportterrein SBS De Braak te Helmond en de directe omgeving ervan. Het plangebied wordt deels begrensd door de Rembrandtlaan, het Piet van Bokhovenpad en de Bakelse-dijk. Het onderzoek betreft het plangebied zelf, maar ook de directe omgeving, voor zover daar effecten op te verwachten zijn.

Aanpak vleermuisonderzoek

Het vleermuisonderzoek is in de avonden, vroege ochtenden en 's nachts uitgevoerd. Op 30 augustus en 5 oktober 2017 zijn avond - nachtonderzoeken uitgevoerd, waarbij met batdetectoren balts- en paarverblijven en mogelijke winterverblijven en vaste vliegroutes en/ of foerageergebieden werden opgespoord.

Vanaf begin juni tot half juli 2018 vinden nog één avond - nachtonderzoek en één late-nacht - zeer-vroege-ochtendinventarisatie plaats, waarbij met batdetectoren kraam- en zomerverblijven en vaste vliegroutes en/ of foerageergebieden worden opgespoord.

Figuur 1: Plangebied (donkerrood omlijnd gebied) (Bron: opdrachtgever).

Er vinden in totaal dus vier avond/nacht-bezoeken plaats. Dit is in overeenstemming met het onlangs nieuw vastgestelde Vleermuisprotocol (2017). In verband met de grootte en onoverzichtelijkheid van het onderzoeksgebied, en de aanwezigheid van meerdere verder van elkaar afstaande gebouwen worden de inventarisaties door 2 personen uitgevoerd.

Onderzoeksgebied Sportpark SBC De Braak

Het te onderzoeken plangebied, Sportpark SBC De Braak, ligt in de wijk Helmond Oost, langs de Zuid-Willemsvaart.

Het sportpark bestaat uit een aantal voetbalvelden, het Lavans-stadion van beroepsvoetbalclub Helmond Sport, de kantine-kleedkamercomplexen van de amateurverenigingen R.K.S. Mulo en Sportclub Helmondia en parkeerterreinen.

Maatregelen, voorgenomen werkzaamheden

(nog aan te leveren door gemeente voorafgaand aan uitvoering)

Doel

Het doel van het vleermuisonderzoek is te beoordelen of de geplande herinrichting van het sportpark negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten. Daarbij komen de volgende vragen aan de orde:

- welke beschermde soorten komen (mogelijk) voor op het sportveld en de omgeving?
- welke functie(s) vervult het sportpark voor deze soorten en welke plaatsen en elementen zijn daarbij van belang?
- kan de uitvoering van de geplande herinrichting negatieve effecten hebben op de eventueel aanwezige beschermde soorten?
- betekenen deze effecten een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- kunnen deze effecten voorkomen worden en zo ja, welke maatregelen kunnen daarbij worden toegepast?
- is nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten, de functionaliteit van de ruïne voor deze soorten of effecten van de ingrepen noodzakelijk?
- moet een ontheffing te worden aangevraagd?

Omgang Wet natuurbescherming

In deze tussenrapportage wordt uitgegaan van de Wet natuurbescherming, die per 1 januari 2017 in werking is getreden en de provinciale verordening van de provincie Noord-Brabant. De interpretatie van de nieuwe Wet natuurbescherming is op dit moment echter nog niet volledig helder, door het ontbreken van een uitleg van de uitwerking door het bevoegd gezag (provincie Noord-Brabant). Ook nieuwe jurisprudentie kan voor nieuwe inzichten zorgen. Voor zover duidelijk uit de wettekst, de behandeling van de wet in de Kamers, worden de gevolgen vanuit deze nieuwe wet meegenomen in dit onderzoek. Zo wordt er bij het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten rekening gehouden met de nieuwe lijst "Beschermde soorten" en de provinciale lijst algemeen vrijgestelde soorten conform de verordening.

Inventarisaties

In de nacht van 30 op 31 augustus 2017 en in de nacht van 5 op 6 oktober zijn vleermuisinventarisaties uitgevoerd.

Tijdens de eerste vleermuisinventarisatie (van 22.00 -00.00 uur) was het geheel bewolkt, droog, met een temperatuur van 15 °C en nagenoeg geen wind (1 Bft).

Tijdens de 2e inventarisatie van 5 op 6 oktober (van 00.00 - 02.15 uur) was het bewolkt, droog, 9 °C en nagenoeg geen wind (0-1 Bft).

Tijdens de inventarisaties zijn door de vleermuisexperts batdetectors van het type Pettersson D 100 en D240 X gebruikt, om de sonar van de vleermuizen voor het menselijk oor hoorbaar te maken.

De Pettersson 240D X heeft bovendien een opname en een terugluisterfunctie, waarmee geluidsfragmenten al of niet 10X vertraagd teruggeluisterd kunnen worden. Dit is vooral van belang om baltsgeluiden te kunnen determineren en om de verschillende soorten van het geslacht *Myotis* uit elkaar te kunnen houden.

Voorlopige resultaten

De twee inventarisaties hebben de volgende voorlopige resultaten opgeleverd:

1. in alle gebouwen op het complex zijn potentieel geschikte inkruipopeningen (stootvoegen, boeidelen, daktrims e.d.) die toegang kunnen geven tot ruimtes waarin vleermuizen hun verblijfplaats kunnen hebben.
2. bij de gebouwen van het sportpark jagen en baltsen meerdere gewone dwergvleermuizen:

- 2 à 3 dieren bij het Lavans-stadion, 1 dier bij de kantine-kleedkamers van de RKS Mulo en 1 dier bij de kantine-kleedkamers van Sportclub Helmondia en 1 baltsend mannetje bij het gebouw aan de Braakse Bosdijk. Het is niet uit te sluiten dat de gewone dwergvleermuizen verblijfplaatsen in deze gebouwen hebben. Dit zal verder onderzoek uit moeten wijzen.
3. bij de bomenrijen (langs het Piet van Bokhovenpad / de Zuid-Willemsvaart en langs de Rembrandtlaan) jagen meerdere gewone dwergvleermuizen; op 30 augustus joeg er ook kort een franjestaart. Deze dieren hebben hier geen verblijfplaatsen, maar mogelijk wel vaste jachtgebieden. Dit zal verder onderzoek uit moeten wijzen.
 4. op 30 augustus 2017 joeg er meermalen een laatvlieger aan de westzijde van het Lavans-stadion. Het is niet uit te sluiten dat de laatvlieger(s) een verblijfplaats in het Lavansstadion heeft/hebben. Dit zal verder onderzoek uit moeten wijzen.

Voorlopige conclusies en aanbevelingen

Conclusies:

- de gebouwen op het sportpark De Braak hebben geschikte verblijfplaatsen voor gebouw-bewonende vleermuizen;
- er zijn bij ieder gebouw op het sportpark De Braak territoriale gewone dwergvleermuizen en een laatvlieger aanwezig;
- bij minstens twee gebouwen zijn zeer waarschijnlijk paarverblijven;
- in de bomen van de singels zijn geen verblijfplaatsen, maar er jagen wel meerdere vleermuizen;
- er is zeer waarschijnlijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig voor de sloop (of renovatie) van de gebouwen op het sportpark De Braak, voor het vernietigen van verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuizen;
- als deze ontheffing op tijd wordt aangevraagd en effectieve maatregelen als mitigatie en compensatie worden genomen, zal de ontheffing voor de vleermuizen verkregen worden.

Aanbeveling:

Het is slim om vooruitlopend op de waarschijnlijk noodzakelijke maatregelen al preventief / vooruitlopend een aantal effectieve maatregelen te nemen voor gebouw-bewonende vleermuizen.

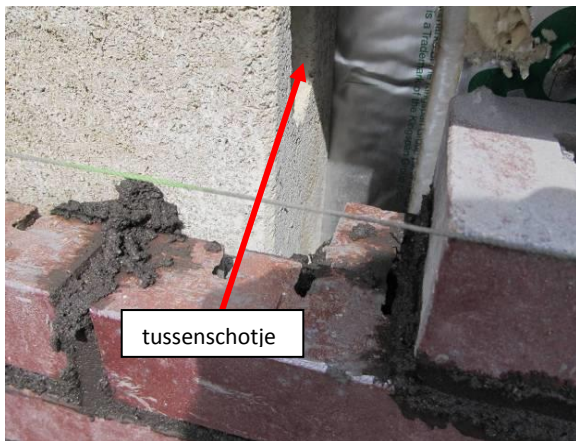
De beste maatregel is het inmettelen van minimaal 2 clusters van elk vier geschakelde Schwegler-vleermuiskokers in gebouwen in de directe nabijheid van het Lavansstadion en de Braakse Bosdijk. Zie bijlage.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

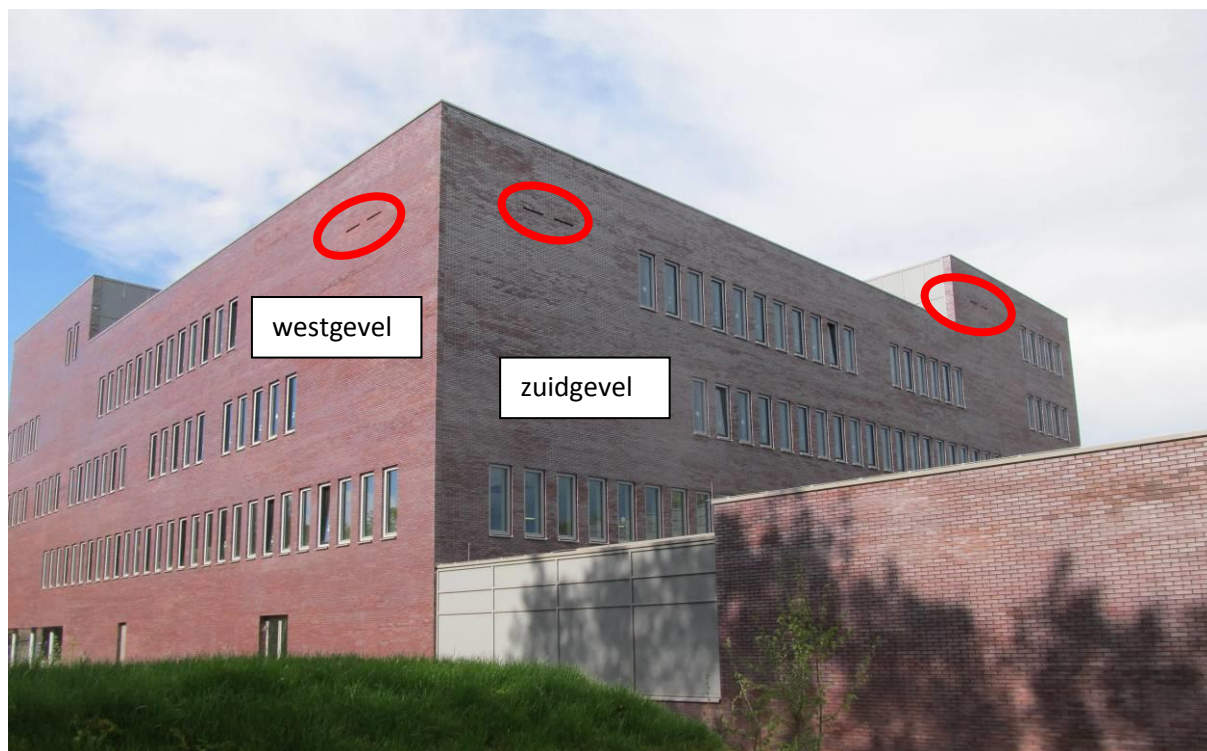
Ilco van Woersem

BIJLAGE: in te metselen clusters van vier geschakelde Schwegler-vleermuiskokers:

Geschakeld: tussen de vier strak naast elkaar gemetselde vleermuiskokers zijn de tussenschotjes weggebroken, zodat de vier vleermuiskokers met elkaar in verbinding staan (en de vleermuizen van koker naar koker kunnen kruipen). De schotjes naar de spouwmuur kunnen ook open worden gemaakt, waardoor het systeem nog meer mogelijkheden heeft en nog beter werkt..

Hierboven: zeer nette inbouw van zes batterijen van elk vier geschakelde Schwegler vleermuiskokers in zuid- en westgevel van hoofdgebouw BSB (april - mei 2015)

Kan ook minder mooi, zoals hieronder, op Museumterrein vliegbasis Soesterberg (maar er huist wel jaarlijks een kolonie van 60 dwergvleermuizen in, zie vele poepjes):

